

MAI VILÁG

Cluj-Kolozsvár 1928.

POLITIKAI NAPILAP

Csütörtök, szeptember 6

A Stinnes-ház tragikus vége

Iria: Castiglioni Camillo

Ennek az írásnak külön érdekessége az, hogy a Stinnes tragédiájáról az infláció második fejezetében Castiglioni cikkezett, aki szintén volt már ehhez hasonló válságban és a letartóztatást csak úgy kerülte el Ausztriában, hogy egy időre visszatért hazájába, Olaszországba.

Nem gondolható volt senki megdöbbentőbb végre! Így történt, de még sem szabadott volna így történnie. A nagy Stinnes Hugó halála után sokat írtak ellene, de csak halála után. Az ő személyisége és egyénisége olyan hatalmas volt, mondhatom, annyira nyomasztó, hogy ipar és pénzügy, állam és hatóságok, minden lojalitása és őszintesége ellenére fejet hajtottak előtte. Kivételes jelenség volt és igazságtalanság lenne Németország bármelyik háborús, vagy inflációs nagyságával összehasonlítani. Egyet lehet csak ismételni: a legnagyobb hibája volt, hogy olyan időben halt meg, amikor üzemeinek megfelelő továbbvezetéséről nem gondoskodott. Ha élte volna, mérhetetlen ereje elég lett volna, hogy a krízist győzedelmesen legyűrje.

Azt hitte, hogy felesége és gyermekei eltudják vezetni örökét és ebben a tévedésben ment tönkre a család. Sokat beszélnek arról, hogy ellenségei halálát felhasználták arra, hogy gyermekeit bosszulják meg magukat. Ma már, mikor a Stinnes szanalási akció lezáródott, megállapítható, hogy ez nem felel meg a tényeknek. Különösen dr. Schacht Hjalmar, a Birodalmi Bank elnöke tett megértő, meleg emberi jószágról tanúságot. Csak kevés beavatott tudja, hogy Stinnes Hugó hogyan bánt 1918-ban Schacht-al, aki akkor még egyszerű direktora volt a National banknak. Stinnes akkor egészen kicsinyes okokból kényszerítette Schachtot, hogy a felügyelő bizottságból kilépjen és tudjuk, mit jelentett az, ha Stinnes Hugó valakit kíméletlenül szelnek eresztett. A viszony közöttük sohasem javult, de Schacht volt az, aki 1924-ben, mint a Birodalmi Bank elnöke a legszebb és legnagyobb megbocsátást mutatta és megmentette a Stinnes-családot.

Schacht akkor a D bankok vezetői magához hívatta és asztalára csapva jelentette ki, hogy az urak addig innét nem távoznak, míg a mentőakció minden pontjában meg nem egyeztek. És így is történt. Azután kapta a 25 millió dolláros kölcsönt, majd 1926-ban és az enormális árfolyam emelkedésekkel és a Stinnes-család vagyonának erőse része meg volt mentve. Azt hitték, hogy a Stinnes-fiúk érteni fogták, hogy ezt a még mindig igen tekintélyes vagyont — 20—25 mil-

ió aranymárkát mentették meg — egyelőre vezetni, ehelyett éveken keresztül csak a legkínosabb civódásokat lehetett róluk hallani, egészen a perlekedésig fokozva, majd mégis választott bírósági döntés alá került és a nyilvánosság azt hitte, hogy végleges a kibékülés közöttük.

Meglepetés szerűleg vehetett tudomást a nagy nyilvánosság a hadikölcsönök körüli sötét manipuláciokról. A beavatottak rögtön tudták, hogy ilyen hatalmas tranzakciót nem lehetett lebonyolítani az ifjabb Stinnes tudta nélkül. A közvélemény egészen meglepő lélektani okokból egészen a végső határig vonakodott a hihetlent elhinni. Lehetséges volt-e, hogy ifjabb Stinnes Hugó, a kedvenc, a tamtánya, a jobb keze apjának, akit Ödön fivére megkerülésével jelölt ki a család vagyon intézésére, a nagy név magasban tartására, ilyen érthetetlen manipulációban résztvegyen? Egyszerűen hihetetlen volt. A történelem nem tud felmutatni hasonlót, hogy egy ilyen hatalmas családot ilyen nagy szegényen érjen. Hányan a nagyok közül nehéz megpróbáltatások után vasakarattal és

becsületes bevállalással az átvett kötelességeknek, újra élre jutottak és bármennyi ellenségeik is voltak, a köz sohasem tagadja meg elismerését emberektől, kik kötelességeiknek lojálisan eleget tettek.

De egy ilyen hatalmas szegényesült, mely nemcsak a Stinnes-családot, de az egész német közgazdaságot, mint egy beégetett szegényesült éri, megbocsáthatatlan, mert csak ilyen esetek adnak jogot a széles néprétegeknek, hogy kételkedjék olyan emberek erkölcsi kvalitásaiban, kik évekig vezetői voltak iparnak, pénzügynek, sőt az egész népnek.

Mellékes, hogy ifjabb Stinnes minden vádpontban bűnös lesz-e és még mellékesebb, hogy elítéljük-e. Csak egy szörnyű tamtsága van ennek a szegényesült esetnek: csak kevés ember hivatott vezérnek, olyan emberek, akik belső tisztasággal rendelkeznek és akik a kötelesség és becsület szűkre szabott, kemény útjáról soha le nem térnek, és akik tisztelettel hajolnak meg az örök törvény előtt, hogy minél magasabb állást töltenek be az emberi társadalomban, annál nagyobb a bukás, ha hatalmi vagy pénzügyből olyan cselekedetet követnek el, amely túl van minden erkölcsi világon.

EGY ÁLLAMI BANK NAGY BOTRÁNYA

A román állami sorsjáték ígéréssel vitték lejtőre a Lichtenstein hercegség állami bankját -- A vezérigazgatót és elnököt letartóztatták

Egy dicsőszentmártoni nagy gyár megszerzéséről is tárgyaltak

(Wien, szeptember 4.) A kicsiny Lichtenstein hercegség olyan pénzügyi panama szenzációját éli át, mely egyrészt a világ érdeklődés középpontjába helyezte ezt az utolsóul függetlennek megmaradt kis hercegséget, másrészt azonban kisé meg is ingatja alapjaiban. Erzi ezt maga is az uralkodó herceg, aki hajlandóan mutatkozik a teljes kár megtérítésére.

Ez a sokmillió család ügy Romániával kapcsolatos és ezért különös érdeklődésre tarthat számot.

A feltűnést keltő eset részleteit itt adjuk:

A Lichtenstein hercegségi állami bankjának kétféle márkás, nyolcvanmillió lejes, kára van igazgatójának visszaélése folytán. A kár nagyságára jellemző, hogy a hercegség minden egyes lakosára 100 márka esik az okozott kárból.

A bank szervezete lehetővé tette, hogy a bank vezérigazgatója, Tohoeny meg nem engedett tranzak-

ciót hajthasson végre a kormány-férfiak tudta nélkül. A vezérigazgató bűnös manipulációja azzal kezdődött, hogy

beugratták, csinálja meg az állami osztálysorsjátékot Romániában.

Hamis koncesszióval bázaltak a bankoknál és egy kölni nagybank is részt vett, akart ebből a zsirosnak ígérkező üzletből.

A román állami sorsjáték megrendezésére, illetve kézbe vételére szükséges „előzetes” lépések egymagukban

félmillió svájci frankot emésztettek fel.

Az utolsó pillanatban azonban zátonyra jutott az ügy, a román állam (ki tudja kivel és hogyan tárgyalt!) nem nyújtotta a szükséges biztonsági garanciákat a pénzcsoportnak.

Egy másik kirándulása is volt a Lichtensteini állami banknak Románia területére, nevezetesen

koncessziót szerzett a dunai halászás egy részére és ez jelenleg is a bank tulajdonában van.

A szerencsétlen külföldi üzleteket követték a belföldi rossz spekulációk. Níco Beck fakereskedőnél is óriási veszteségek érték a bankot.

Az államügyészség letartóztatta az állami bank vezérigazgatóját, felügyelőbizottsági elnököt,

valamint több vezetőjét.

Amikor a bank már hajban volt, megjelent ott az előbb említett Beck fakereskedő ismerőse, Carbonne svájci bankár, ki nagyon elegánsan, elkelően lépett fel és aki nek apja több világszabadalom felhalálója. A svájci bankár kijelentette, hogy a szabadalmaknak az örököse és eladta a banknak azokat, amely így akarta veszteségeit behozni. A svájci bankár azonban megtévesztette őket, mert a szabadalmak egy társaság tulajdonában vannak. Kiderült, hogy a család már régen kitérte.

Carbonne révén egyik dicsőszentmártoni gyárra is opciót szerzett az állami bank.

A felháborodás a kis hercegségben olyan nagy a kormány ellen, hogy a 90 éves Lichtenstein János uralkodó herceg indítatva érezte magát, hogy

egymillió svájci frankot ajánl-dekkozon a banknak

és 5 millió erejéig átvette a garanciát a bankért.

Mária királyné megérkezett Szovátára

(Tg.-mures-M.-vásárhely, szept. 4. A Mai Világ tud.) Öfelsége, Mária királyné a szokásos évi szovátai nyaralását tegnap megkezdte. A királyné reggel 8 órakor egy tíz kocsiból álló külövonattal megérkezett Szovátára, ahol Bianu Jenő dr. állambiztonsági vezérfelügyelővel és Bartanescu vármegyei prefektussal az élén a teljes hivatalnoki kar és a marosvásárhelyi hatóságok vezetői fogadták.

Mária királyné nagyszerű hangulatban fogadta a hatóságok képviselőit és elnézésüket kérte, hogy csak ily későre kezdhetette meg szokásos szovátai nyaralását. Megnyugtatóra azonban a királyné határozott ígéretet tett, hogy kárpótlásul meghosszabbítja a nyaralását.

Mária királyné fogadtatása meleg hangulatban ért véget. Az utvonalon a fürdővendégek állottak sorfalat, éljezték meg a királynét és egy kis leány nemzeti viseletben gyönyörű csokrot nyújtott át.

A királyné még aznap meg is jelent a Medve-tóban és szokásos kuráját megkezdte.

VENIZFLOSZ

most a külföldi lapoknak tett energikus nyilatkozatban száll szembe minden restaurációs kísérlettel.

MOZIVILÁG

Leon Chaney:
A madridi cirkusz

A Select-mozgó néhány nap óta hatalmas siker mellett vetíti Lon Chaney egyik legparádésabb filmjét, amelynek sokat mondó címe: „A madridi cirkusz”. A világ legtalentumosabb átváltozó művésze, a fregoli-zseni ezuttal új köntösben jelenik meg a közönség előtt: Karok nélküli nyomorék tragédiást játszik, aki a sors ironiájából lábujaival eszik és gondbarázdás arcáról lába talpával törli le a vereket.

Bizonnyára kevesen tudják, hogy Lon Chaney a világ legjobb atlétáinak egyike. Állandóan fitt kondícióban re alizálja bámulatos produkcióit és izom- ba pattanó erővel oldja meg a legne- hezebb feladatokat a madridi cirkusz könnyekkel áztatott arénájában. Mad- ridban, a véres bikaviadalok klasszikus hazájában játszik a cirkuszi dráma cselekménye. A vérégbosszantott bikák helyett nyomorult emberpáriák küde- nek a mindennapi élet hullámvérées lélekvesztőjén és a cirkusz milliójébe fúlasztják azt a sok keserűséget, amely életen keresztül fojtogatta torkukat.

A borsi vámnál kinyittatták Aichhorn Richárd koporsóját

(Oradeamare-Nagyvárad, szept. 4.)
Tegnap Nagyváradon olyan hírek terjedtek el a magyar határról érkező utasok elbeszélése nyomán, hogy a borsi vámnál Gavra vámfőnök felnyitotta a kolozsvári magyar konzulátus elhunyt vezetőjének Aichorn Richárdnak a koporsóját, amelyet a gyászolók a koporsóját, amelyet a gyászolók elbeszélése szerint a vámosok leemelték a magyar nemzeti színű szalagokkal ellátott koszorúk tömegét a konzulátusi főigazgató koporsójáról és a koporsót felnyitották.

A feltűnéstkeltő hír nyomán a nagyváradai lapok munkatársai felkeresték Gavra vámfőnököt, aki a következőket mondotta:

— A nemzetközi vámszabályok értelmében a vámhatóságok minden csomagot vagy ládát, akár koporsó is az, felnyitnak és ellenőriznek, ha az a határon átmegy. A hullák szállítására vonatkozólag a vámszabályok úgy intézkednek, hogy ezeket hatósági orvos engedélyével lehet csak szállítani ércoporsóban, amelyben még egy leolmozott pléhlád kell legyen amiben a hulla légmentesen el van zárva. Dip-

lomáciai személyek koporsóit a vámhatóságok nem vizsgálják felül, ha az ország hatóságaitól értesítést kapnak arról, hogy a vámpontnál diplomáciai személy hulláját szállítják át.

— Aichhorn Richárd esetében csak a hatósági orvos bizonyítványát tudta felmutatni a szállító Muntyán temetkezési vállalat és miután sem a román, sem a magyar hatóságoktól semminemű intézkedést nem kaptam, kénytelen voltam a rendes eljárást követni és a koporsót felnyitni.

— Megállapíthatom, hogy a holttemet nem szabályos módon szállították, mert az érckoporsóban levő pléháda, amely Aichhorn Richárd holttestét tartalmazta, nem volt leelmozva. Miután megnéztem, hogy megvan-e az érckoporsóban a vámszabályok és egészségügyi szabályok által követelt pléháda, rögtön visszazártam a koporsó fedelét és tiltakozom minden olyan állítás ellen, hogy a koporsót átkutattam volna.

Budapesti távirat szerint Aichhorn
Richárd holtteste ma reggel Budapest-
re érkezett.

A KOLOZSVÁRI VASUTI PANAMA

Az ügyészséghez érkezett feljelentés szerint Taar János a kolozsvári vasuti panama fővádlottja megszökött az ország területéről

Nemzetközi körözőlevelet adott ki Taar ellen

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 4. A Mai Világ tud.) Mintegy két évvel ezelőtt egy egyszerű bűnvádi feljelentés nyomán pattant ki az a vasuti panama, amelynek részleteiben még mindig nem derített teljes fényt a folyamatosan lévő büntügyi vizsgálat.

A vasúti panama fővádlottja (Taar János vasúti altiszt, aki a vizsgálat megállapításai szerint hamis jegyzőkönyvek alapján hatalmas összegeket inkasszált be azoktól a kereskedőktől, akiket a CFR valamilyen okból kifolyólag megbüntetett).

Taar Jánost a fegyelmi vizsgá-

lat után letartóztatták és egyévi vizsgálati fogság után, mintegy három héttel ezelőtt a kolozsvári ügyészség huszezer lej kaució ellenében szabadlábra helyezte. A vasúti panama fellelevenítésére az a feljelentés ad alkalmat, amely a kolozsvári ügyészséghez érkezett s amely szerint a kaució ellenében szabadlábra helyezett

Taar János az elmúlt hét egyik napján megszökött volna az ország területéről.

Az ügyészégi feljelentést egy kolozsvári kereskedő tette meg Taar János ellen. A kereskedő

ugyanis Taar barátainak intervenciójára néhány napra kölcsönözte Taar a huszezer lejt, amelyet letétbe kellett helyeznie, hogy szabadlábrahelyezését kieszközölhesse.

Taar azonban ahelyett, hogy idejében teljesítette volna a kereskedővel szemben fenálló kötelezettségét, kiszabadulása óta egyáltalán nem is mutatta magát. A pénzt félő kereskedő gyanút fogott, kutatni kezdett Taar János holléta után és ennek kapcsán rájött arra, hogy Taar néhány nappal ezelőtt Nagyváradra utazott, majd Biharkeresztesre, ahol

hamis utlevéllel átlépte a román határt

és Magyarországra szökött.

A kellemetlen felfedezés után a kereskedő jelentést tett Boca ügyésznek, aki jegyzőkönyvet vett föl az ügyről és utasította a rendőrhatalóságokat a nyomozás megkezdésére és nemzetközi körözőlevelet adtak ki.

Taar János elttinése nagymértékben megnehezítette a kolozsvári vasuti panama részleteinek megvilágítását, mert Taar volt, az, aki az „ügyek“ középpontjában állott és ő tud csak beszámolni arról, hogy a vasuti panamákról rajta kívül még kinek volt tudomásuk. Már pedig éppen ez utóbbiak állítólag nagyon befolyásosak.

— Korosec cáfolja a jugoszláv demars híret. Belgrádból jelentik: Korosec miniszterelnök felhatalmazta a felhivatalos kormánylapot annak közlésére, hogy valótlannak azok a híresztelések, melyek szerint Jugoszlávia demarsot küldött volna Albániának.

Külföldi cipőújdonságok

szenzációs modellekben megérkeztek

ERICA

CIPÖARUHÁZABAN
CLUJ, (PIAȚA UNIRII)
FÖTÉR

13

Vidéki rendeléseket pontosan esz-
közlünk.

Meg nem felelő árut kicserélünk.
TELEFON INTER. 578.

SELECT-MOZGÓBAN

HEROLD LLOYD
leguabbilime

GYERE TE BÜNÖS

L Á Z Á R M I K L Ó S B U D A P E S T I H É T F Ő I L A P J A

AREGGEL

Kapható ma már Romániában is.

Ara 10 lej.

Minden számban 4 oldal vasárnapi sport.

Százmillió szeszadócsalás a Bánságban

Különleges műszerekkel vezették félre a pénzügyi hatóságokat, majd felgyújtották az irodát, hogy a könyvek elégjenek

A feljelentő főkönyvelő hirtelen meghalt

(Temesvár, szeptember 4. A Mai Világ tud.) Néhány nap óta részleteiben érdekes ügy foglalkoztatja, Bánság gazdasági körét. A büntítségnek induló, adóeltitkolási ügy számai tulajdonképpen a Mehedinti megyében levő Báltanele községből indulnak ki, ahol — az eddig lefolytatott vizsgálat adatai szerint az ottani hatalmas szeszgyár mintegy százmillióval csalta meg az államot.

Külön műszerek a csalásra

Három héttel ezelőtt érkezett meg az első feljelentés a Báltanele községben levő szeszgyár ellen. A névtelen feljelentés elmondotta, hogy a szeszgyár vezetősége megamisította a könyveket, továbbá a legravasabb technikai készülékekkel úgy csapotta le a kitermelt szeszt a szeszfűző kohókból, hogy a fináncok legéberebb ellenőrzése sem tudta megakadályozni az adócsalást.

A feljelentés után egy Florian Vasile nevű adóinspektor kiszállt a helyszínre és megkezdte a szeszgyár üzleti könyveinek a rovincsolását. A rovincsolás alkalmával az adóügyi inspektor kezdetben harmincmillió lej eltérést látott a gyár termelési kontingense és az adóösszeg között, amelyet a gyárnak a termelés után kellett volna befizetnie az államkincstárnak. A további nyomozás során azonban kiderült, hogy az üzleti könyvekben mutatkozó hiány is csak látszólagos, mert a gyár két év leforgása alatt az említett műszerek segítségével több mint százmillió lej erejéig megcsalta az államot.

Tűzvésszel védekeznek a bűnösök

A feljelentést, mint utólag kiderült, tulajdonképpen a regáti szeszgyár főkönyvelője, Klein József tette meg, akit a gyártól valóságos kiűldöztek, mert nem nézte jószemmel az igazgatók visszaéléseit. Miután az ügy kipattanni látszott, az igazgatók valósággal kényszerítették a főkönyvelőt arra, hogy segédkezzen az ügy eltussolásában.

A szorongatott helyzetbe került embert sikerült rávenni arra, hogy felgyújtsa a gyár iroda helyiségeit, mert csak ez az egy kiút látszott eredményesnek, hogy a gyár kompromittáló üzleti könyveit megsemmisítsék. Ahelyett azonban, hogy az igazgatók kellőképpen honorálták volna a gyújtogatásra felbujtatott főkönyvelőt, egy minimális összeggel próbálták elhalgattatni, mire az részletesen feltárta a visszaéléseket az illetékes hatóságok előtt.

Klein József többek között előadta, hogy a gyár igazgatói a tűzvéssz alkalmával teljes erejükkel segédkeztek és nagy szakértelemmel az összes kéznéllevő üzleti könyveket a lángok közé dobták. Az igazgatók azonban elfeledkeztek arról, hogy az üzleti könyvek főbb adatairól pontos másolat is volt, amelyet a félrevezetett fő-

könyvelő készített azzal a céllal, hogy a bűnvádi feljelentést adott esetben megtehesse.

A bűnösök eltűnnek, a feljelentő pedig meghal

A komplikált ügy megértéséhez tudni kell azt, hogy báltanelei szeszgyár két igazgatója már régen készült erre a leleplezésre és úgy a vizsgálat beindítása nem érte őket váratlanul. A biztonság kedvéért előre ellátták magukat hamis utlevelekkel és amídon tudomást szereztek arról, hogy a főkönyvelő terjedelmes feljelentése valóban eljutott a Turnuseverini adóhivatalhoz, az éjszaka leple alatt elhagyták a községet és külföldre szöktek. A szökés felfedezése után a hatóságok körözölevelet adtak ki a szökésben levő gyárigazgatók ellen.

Az események ezután filmszerűen perogtek és egy misztikus rémdráma látszatát keltik, amelynek előzményei egy szürkének látszó adóeltitkolási ügybe fulladnak.

Két nappal ezelőtt a feljelentő főkönyvelő hirtelen megbetegedett és tegnap délután borzalmas kínok között meghalt.

A hivatalos orvosi vizsgálat megállapította, hogy a főkönyvelő halálát különös mérgezés okozta, amelynek pontos eredetét nem lehet megállapítani.

Tény az, hogy Klein főkönyvelő előző nap Aradon volt, ahol egy éjszakán át mulatott. Hozzáartozói azt állítják, hogy mulatás közben

megmérgezték és ez okozta Klein hirtelen és misztikus halálát.

Bánságba vezetnek a nyomozás szálai

Florescu adóügyi vezérfelügyelő a gyár könyveinek átvizsgálása alkalmával megállapította, hogy a millió adóeltitkolással megvádolt regáti szeszgyár számos temesvári lugosi, krajovai, petrozsényi, lévai és más erdélyi kereskedőkkel és gyárosokkal állott összeköttetésben, akiknek nagymennyiségben adott el ebből a leadózatlan szeszből. Hozzávetőleges számítás szerint a gyár naponként egy vagonnal szállított az ország különböző városaiba ilyen adózatlan fekete-szeszt.

Miután a gyár összeköttetéseit sikerült a nyomozó közegeknek megállapítani, a nyomozás az egész országra kiterjesztették és ebből a célból az összes adóellenőrző közegeket szeszizálták. A vizsgálat folyamán azt kívánják megállapítani, hogy a kereskedők és a gyárak milyen mennyiségben vásárolták a szeszt és mekkora az a tényleges összeg, amely az államkincstár kárát képezi.

A nyomozás kiterjesztése különösen a Bánságban érthető izgalmat keltett, mert valószínű, hogy az ügyvel kapcsolatban olyan részletek is napvilágra fognak kerülni, amely káros következményekkel járhat azokra nézve, akik a regáti szeszgyárral összeköttetésben állottak.

EGY LAKÁSBOTRÁNY KOLOZSVÁRON

Mihali polgármester személyesen próbálja elintézni Leitner Fülöp dr. háziur és lakói közötti konfliktusokat

Ötvenezer lei bírságot mértek ki az orvosra, ha a háborítást nem hagyja abba

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 4. A Mai Világ tud.) Egy Hosszu-uccai ház építkezési engedélye komoly probléma elé állította a kolozsvári városi tanácsot. Dr. Leitner Fülöp orvos, ki a Hosszu-ucca 15 szám alatti háznak a tulajdonosa, építkezési engedélyt kért egy egyemeletes ház felépítésére. A városi mérnöki hivatal kiszállt a helyszínre és megállapította, hogy a telken lakások vannak, melyekben Grosszmann József és Farkas Ernő tisztviselők, valamint Glück Mór kereskedő laknak. Miután a lakóknak 1929 május 1-ig joguk van a lakástörvény értelmében a lakásokhoz és dr. Leitner más lakást sem bocsájtott rendelkezésükre, a mérnöki hivatal azonnal adta ki Leitner orvosnak az építkezési engedélyt, hogy a lakók által birt lakrésztől számított három méternyire kezdje meg az építkezést.

Dr. Leitner ezzel szemben az építkezést szabálytalanul hajtotta végre és az épülő ház egyik falát hozzá építette a lakók által elfoglalt házrészhez,

ugy, hogy azoknak elzárta a kijárást az ucca felé és teljesen elsötétítette a lakást.

A lakók birtokháborítás miatt pert indítottak dr. Leitner ellen és dr. Petersberger járásbíró augusztus 30-án megjelent a helyszínen és megállapította, hogy a szabálytalan építkezéssel dr. Leitner birtokháborítást okozott. Dr. Petersberger az orvost 50.000 lej pénzbüntetésre ítélte a lakók zaklatásáért, mely az esetben végrehajtható, ha dr. Leitner 8 nap alatt nem mutatja fel az építkezési engedélyt, amely feljogosította az építkezésnek oly módon való végrehajtására, mint azt tényleg tette.

Miután van egy építkezési szabályrendelet, amely szerint az építkezésben történt módosításokat utólag engedélyezi a mérnöki hivatal, Leitner dr. utólag kérvényezte a módosított építkezési engedélyezését, hogy a bíróságot kikerülje.

A városi tanács ma délután tárgyalta az ügyet. Megállapította, hogy az épít-

kezésnél számos szabálytalanság történt, amelyekért a mérnöki hivatal utasította, hogy indítson eljárást dr. Leitner ellen. A módosított építkezési engedély ügyében pedig úgy döntött a tanács, hogy azt jóváhagyja, de csak azzal a kikötéssel, ha a módosítás a lakók jogait nem csorbitja.

A tanácsülés közben a ház lakói valamennyien megjelentek a városházán, hol izgalmas jeleneteket rendeztek. Mihali polgármester, ki véletlenül tanuja lett az esetnek, hogy az izgatott lakókat megnyugtassa, kijelentette, hogy délután Kovács tanácsossal, a mérnöki hivatal vezetőjével és Ciortea főmérnökkel felkeresi az építkezést, hogy személyesen is meggyőződjön a lakók igazságáról.

Mihali polgármester délután 5 órakor megjelent az építkezés színhelyén és megállapította, hogy az építkezés módosításából kivüláglik annak célja, hogy a lakók számára lehetetlenné tegye a lakhatást.

Mihali polgármester megpróbálja a békét megteremteni dr. Leitner és lakói között, miért is szerda délelőtt 10 órára beidézi magához ugy dr. Leitnert, mint lakóit, valamint az építkezési vállalkozókat, Bohatiet és Devecseri építészeket. Mihali polgármester egyeztetési kísérlete a maga nemében páratlanul áll és kíváncsian várjuk annak eredményét.

BRIAND

aki szerencsés véletlennél köszönheti, hogy nem ült a halálgépen.

Két évvel akarják elhalasztani a leszerelési konferenciát

(Páris, szeptember 4. A Mai Világ tud.) A francia kormány felhívatalosa Franciaország és a kisantant álláspontját a leszerelés kérdésében a következőkben összegezi:

A leszerelési értekezletet csak akkor lehet megtartani, ha a mostani feszültség megszűnik az európai államok között. Ennek csökkenése pedig a jóvátétel realizálásától és a függőben levő háborús adóságok elintézésétől várható. Az európai politikai feszültség enyhülése nagy mértékben függ a Rajna-vidék kiürítésétől is. Ezért Franciaország és a kisantant helyénvalónak találják, ha a leszerelési konferencia összehívását 1930-ra halasztanák.

Leányok a színházban

Egy hatodik osztályú gimnazista beállított egy csomó regénnyel tanulótársnőjéhez:

— Már tegnap este kerestem, de a cseléd azt mondta, hogy nincsenek itthon.

— Színházban voltam.

— Ugyan! Hiszen tegnap este nem volt sehol gyermekelőadás.

A leány gögösen végigmérte a fiut.

— Komoly esti előadáson voltam a mamával.

— Szép volt?

— Nagyon szép voltam.

— Nem maga, hanem az előadás.

A leány szemrehányóan feleli:

— Maga mindig olyan furcsán kérdez.

— Dehogy! Csak maga hiszi, mert furcsán szeret felelni... Mit játszottak?

— Hogy mit játszottak? Várjon csak. Olyan furcsa címe van. Azt hiszem, angol ember írta. Mondjon egy pár angol drámairót.

— Shakespeare.

— Nem.

— Mondja inkább, hogy miről van szó a darabban, akkor könnyebben kitalálom.

— Valami boáról beszélgetnek folyton.

— Boáról?...

— Igen, egy boa konstriktorról.

— Nem emlékszem, hogy ilyenről hallottam volna.

— Várjon, előkeresem a színlapot... Anyus!... Anyuskám! Hová tetted a tegnapi színlapot?

A szomszédos szobából pattogva hallatszik:

— Nem tudom... Mit akarsz a színlappal?

— Itt van az Ottó és azt akarja tudni, hogy milyen darabnál voltunk.

— Azt hiszem, a retikulómban hagytam a színlapot.

— Ott már néztem, nincs benne.

— Akkor nem tudom, hol van.

— De hiszen te tetted el.

— És mégse tudom. És különben is, mit kérdezel ilyeneket az Ottó? Rugd ki azt a taknyost. Még tizenhat éves sincs és ilyeneket kérdez.

— De anyuskám, ilyen csekélység miatt...

— Ez nem csekélység... Mit akar itt?... Még nincs tizenhat éves, te pedig szintén elmúltál már tizenöt. Nem kell ilyen ismeretség... Semmi célja.

A gimnazista fogta a kalapját és menni akart.

— Miért megy már? kérdezte a leány olyan hangon, amelyből ki-csengett a marasztalás.

— Hallja, csak nem hagyom magam kidobni.

— Ne menjen. Ha maga most elmegy, sose fogom megtudni, hogy milyen darabnál voltam tegnap.

A gimnazista nem tágitott. Kitá-molygott a lakásból és az uccán megnézte a tegnapi színlapokat. Aztán siró, panaszos hangon felki-áltott a leányhoz az emeletre:

— Annus, a Szeretők iskoláját adták tegnap este.

A felelősségnek arányban kell állania a hatalom nagyságával.

Hatalmi eszközökkel csak ideig-lenes és látszólagos eredményeket lehet elérni. A haladást nem lehet kikényszeríteni. (Gr. Apponyi.)

Textil-üzlet kiárúsítása

Unió-ucca 9. szám alatt

Csak egész rövid ideig!!!

Vásznak, paplanok, szőnyegek, női és férfi szövetek, selymek, harisnyák stb.

Minden elfogadható árért!

Tűzvész pusztított el egy kolozs-megyei községet

Harminckilenc lakóház a tűzvész martalékává vált -- A kolozsvári tűzoltókat autón vitték ki a lángban álló község megmentésére

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 4. Saját tud.) A kolozsvári megyei prefekturára ma délben egy óra-kor telefonértesítés érkezett a kolozsmegyei Drág községből, hogy óriási tűzvész dühög a községben, amely az egész falut elpusztulással fenyegeti. A megyei prefektura rögtön értesítette a kolozsvári tűzoltóságot és segítséget kért a veszélyben levő község számára.

Rosescu tűzoltóparancsnok rögtön felszereltette a hatalmas automotorfecskendőt és egy osztag tűzoltóval a végveszélyben levő község segítségére siettek. Ekkor már az egész falu lángokban állott. A hosszantartó szárazság folytán kiszikkadt szalmatetős házakon pilanatok alatt harapództak el a lángok és az egész falu azt a képet nyújtotta, hogy itt már lehetetlen segíteni.

A hatalmas gőzfecskendőt rögtön működésbe hozták, a karvastagságú vizsugarakkal felvették a harcot a tomboló tűzvésszel. A falu lakossága és a környékbeli falvak lakói vízhordókkal szállították a vizet a motoros fecskendőnek. Rosescu tűzoltóparancsnok rendeleté-

re a hídai esendőrőrs minden járművet vízhozásra rendelt ki, úgy hogy a borzalmas szárazságban a motoros-fecskendő mégis vízhez juthatott.

Az épen maradt háztetőket vízzel locsolták le, hogy a szállongó szikrák ne tudják lángbaborítani. A esendőrők a vagyontárukat fel-tő menekülő lakosságot visszate-relték az égő faluhoz és minden ép-kéziláb embert befogtak a tűzoltás-hoz. Az emberfeletti megfeszített munkának délután öt órára meg-volt a hatása. A hatalmas lángnyel-vek lohadni kezdtek és a további tűzvészély egyelőre megszűnt. A munka már csak a zsarátnok elol-tására szorítkozik.

Az eddigi megállapítások szerint 39 ház porig égett a borzalmas tűzvész következtében és számos ház-nak pedig a teteje hamvadt el.

A házakon kívül rengeteg buza-asztag és felhalmozott takarmány pusztult el, úgyhogy a kár még felbecsülhetetlen. A szörnyű tűz-vészben rengeteg állat és baromfi veszett oda és a falusiak közül szá-mosan szenvedtek égési sebeket.

Háborúság a maroscsapói tiszte-letes és hivei között

(Tg.-mures-M.-vásárhely, szept. 4. A Mai Világ tud.) Kis Mihály tiszteletes Maroscsapón dicséri az Urat. A csapóiak azért választották meg lelki-pásztoruknak, mert mint egykori püspökségi titkárnak, sokszor nyílt alkal-ma református egyházi ügyekben ked-vezően beavatkozni a csapói hivek hitéletébe.

Kis Mihály azonban tizenöt éves lel-kipásztori működése alatt nem tudta a pap és hiveinek lelkiharmonizására he-lyezkedő isteni békét biztosítani, ami-nek okairól az a feljelentés világosítja fel a csapói viszonyokról nem isme-rős hittestvéreket, amelyet Szabó Ist-ván volt községi jegyző-presbíter és társai juttattak dr. Makkay Sándor püspök elé.

Íme a sok eset közül:

Pap György csapói legény, mondja a feljelentés, az elmúlt évben akart konfirmálni. Elfoglaltsága miatt azon-ban néha el kellett maradnia a lelki gyakorlatokról s egy ízben, amikor újra megjelent az Ur hajlékában, hogy Kis Mihály tiszteletes ur ajkairól a re-formátus hitnek tételeit hallgassa, a lelkes ur ideges toporzékolással ki-kergette a templomból. S miután egy kissé kifújta magát, fogadalmat tett a haligatái előtt eképpen:

— Ugy nagassak, mint egy kutya, ha ezt a Pap Györgyöt konfirmálni fo-gam!...

A kiskoru hallgatóság egy része csöndes kuncogással vett tudomást a fogadalomról. A másik része elszaladt Pap Györgyhez és elmondta a dolgot. Pap György pedig anyja társaságában bement Radnótra s a nagy széken elől a katolikus egyház karjaiba akart menekülni, de a radnóti tisztelendő ur felvilágosította, hogy még néhány évet öregednie kell az áttérésig. Pap György apja harangozó. Nem volt nehéz tehát Kis Mihálynak öt rávenni, hogy ebben az évben megkonfirmáltassa a fiát és újra megmentse az egyháznak. De azért a furcsa templomi fogadalomról még ma is beszélnek Maroscsapón.

A feljelentés még egy konfirmációs botrányt tár a püspök ur elé. Kis Mi-hály a konfirmálandó fiatalokat turnu-sokba szokta beosztani s így gondos-kodik arról, hogy az évi csoportok eléggé népesek legyenek. Nagy János-né csapói asszony fiát a következő évi turnusba osztotta be, de az asszony protekcióhoz folyamodott s az egyik presbíter ajánló sorával kérte, hogy a fiut átvezesse a református hitben va-ló megerősítés egyházi formásgain. Kis Mihály nagy haragra lobbant, hogy az asszony a presbíteri testület egyik tagjához merészkedett folyamod-ni és paphoz nem illően kergette ki Nagy Jánosnét.

1927 július 4-én, folytatja a felje-lentés, nagy jégverés volt Csapó köz-

ségben. A jég mintha szándékosan meg akarta volna kimélni a jámbor hiveket s károsodástól, elkerülte, vagy csak alig-alig látogatta meg az 8 táblákkal, ellenben az Ur kiválasztott szolgálja-nak, Kis Mihály tiszteletesnek a veté-sét tönkrevarte teljesen. Indulatosan ballag hazafelé terepszemléjéről Kis Mihály református lelkész. Utközben két gazdával találkozik:

— Tett-e sok kárt a vetésében a jég, tiszteletes ur? — kérdik Kis Mihálytól a gazdák.

Nagy káromkodás lön erre a felelet.

Marton Mózes haldokló felesége ur-vacsorát kíván, Marton elszaladt a papért, de Kis Mihály nem jön el. Az asszony urvacsora nélkül pusztult el.

A községi fogadóban paláttal a kar-ján kuglizott.

1927 szeptember 18-ikán egy pres-bitériumi gyűlésen az egyházközség előljáróinak azt mondta:

— Szarvasmarhák!... És folytatja a feljelentés a vádak felsorolását.

Kis Mihály lelkipásztori hivatása mellett a csapói Magyar Párt elnöke is. Nagy és gyors intervenciók történ-tek tehát, hogy az istenkáromlás vád-pontjai enyhüljenek s találtak is egy megoldást, amely a 471—928 számú püspöki határozattal a magánpanaszok utjára tereli a feljelentőket. Szabó Istvántól és társaitól 5000 lej daponá-lását kérték a vizsgálati költségek fe-dezésére. A feljelentők most ezt is le-fizették s szeptember elején kiszállt az esperesi bizottság Csapóra, hogy a helyszínen ejtse meg a tanukihalla-gásokat. (P. B.)

A leghíresebb eredeti angol

Leonhardt-toll

dobozonként 144 darab,
reklámára darabonként

98 lei

Utánvétellel
azonnal szállítja

LEPAGE

papirkereskedés, **CLUJ**

ISKOLA

szezon kezdetével
vászon, paplan,
fehérnemű és
ruhaszükségleti
cikkeik legolcsób-
ban csakis a

Partie Textilaruházban
a régi

DICK

üzletben **MARIA**

No. 7

H I R E K

A vendéglő humora

Vacsorázó vendég: Ez a hus ehetetlen. Hívják ide a vendéglőt!
Pincér: Főlöleges, kérem, ő már délből ehetetlennek találta.

— Hallja, pincér: ebben a levesben légy van.

— A, dehogyan kérem. Bizonyára ez az a bizonyos vitamin, amiről mostanság annyit beszélnek.

*

Az ellenrendőrkutya

A rendőrkutyának lehet — ellenkutyája is. Aki kontra cselekszik, mikor beáll bűnsegédnek. Sőt, mint okosan és fölényesen, mint aki tudja, mit kell csinálni. Legutóbb Berlinben tűnt fel egy ilyen „bűnöző” kutya. Utónállásokban képviselte a dresszúra magas iskoláját és gazdája meg lehetett vele elégedve. De hát a kutya is érző lény s így akadnak gyengéi is. A népiesen szafárdának nevezett inyenclatokkal szemközt megtörte minden morális ereje s emelk köszönhetette lelepleztetését.

Rendesen a külvárosok csendesebb utcáin dolgozott gazdájával. Mád és elkövetmények kitűnnek a közelbező történetből.

Egy pénzbeszedő ment hazafelé. Az adósok fizettek s a táskák markománya elég terhes volt immár. Egyszer csak a pénzbeszedő elé egy kopott kis emberke toppant:

— Ide a pénzt! — szölt szigoruan.

Pénzbeszedőnk egy erőlyes karomozdulattal félrelökhetette volna a kis mitugrást, de...

— Hektor vigyázz!

És fogcsikorgatva, fenyegető morgással egy hatalmas farkaskutya ugrott elő.

— No, mi lesz? — vezényelte a gazdája. — Meg akar talán ismerkedni a Hektor fogával.

A pénzbeszedő körülnézett. Épp egy elhagyatott tisztáson voltak. Sehol ember, mire a Hektor fogai iránti ellenszenytől indítatva, igen vegyes érzések között átadta a pénzt.

— Most pedig innen el nem mozdul, míg tovább állok. Érti? Hektor vigyázz magára. Hektor!

A kutya szolgálatkészen a pénzbeszedő elé állt. Magatartásán látszott, hogy engedménnyel szó sincs. Az utónálló elloholt s a farkaskutya keményen farkasszemet nézett. Amint kifosztott emberünk egyet mozgott, a kutya mérges morgással rendre uasította.

De mintha a kutya ábrázata megenyhült volna... nagyokat szippantott orrán át, sőt már-már farkasvölő barátságát mutatott. A pénzbeszedő átértette a helyzetet és a villásreggelijére zsebbe tett két szafárdát kivette. A vesztegetés si-

A jugoszláv-magyar döntőbírósg megállapította illetékességét a menekült magyar tisztviselők nyugdíjügyében

(Budapest, szeptember 4. A Mai Világ tud.) A trianoni békeszerződés rendelkezései szerint az utódállamok kölcsönösen rendezni tartoznak a saját területükön élő tisztviselők nyugdíjait. Ez a kérdés azonban ugy Jugoszláviában, mint Romániában mai napig rendezetlen maradt.

Budapesti távirat szerint ebben az

ügyben is megtörtént végre az első fontos lépés. A jugoszláv-magyar döntőbírósg a felek meghallgatása után megállapította illetékességét a menekült magyar tisztviselők ügyében és megkezdte a különböző kártérítési perek letárgyalását beérkezések sorrendjében.

— Titokzatos körülmények között eltűnt egy marosvásárhelyi autó utasaival együtt. Marosvásárhelyről jelentik: Tegnap délelőtt Glaser Andor marosvásárhelyi autótulajdonos megjelent a marosvásárhelyi rendőrségen és feljelentést tett, hogy Spitzer nevű ügynöke másfél héttel ezelőtt 288. sz. „Chevrolet”-autóján Beszterecére utazott üzleti ügyek elintézésére. Beszterecen az utazó átvett az egyik kereskedőtől huszezer lejt és egy héttel ezelőtt visszajött Marosvásárhelyre, mindeztideig azonban az autó sem érkezett haza. A kereskedő annak a gyanújának adott kifejezést, hogy az utazót valahol utközben megtámadták, a pénzt elvették tőle, az autót pedig elrabolták.

— Károlyi Mihály Amerikából visszatért Franciaországba. New Yorkból jelentik: Károlyi Mihály a Kolumbusz Kristóf fedélzetén elhagyta az amerikai partot és visszatért Párisba. A magyar népköztársaság volt elnöke kijelentette, hogy a francia fővárosban levő amerikai követségen újra folyamodni fog Amerikába szóló vízum iránt s hat hónapon belül ismét látogatást tesz Amerikában. A hajóságot Károlyi elutazása alkalmával nagyarányú biztonsági intézkedéseket fogantatottak. Ezekre azonban nem volt szükség, mert a várt tüntetések elmaradtak.

— Rövid meleg után kemény hideget jósolnak. Bécsből jelentik: A meteorológiai intézet kommunikéje szerint az olaszországi depresszió felhúzódtott Horvátország irányába és áttért a Balkánra is. Emiatt a levegő erősen lehűlt s helyenkint esőzések is voltak. Az éjszakák igen hidegek, több helyen köddel. Éjjeli hőmérséklet Közép Európában tegnap 7—8 fok Celsius, Nappal a levegő lassan felmelegszik s a felmelegedés állandósulni fog fokozatos ujjabb hőmérsékletemelkedéssel. Később azonban kemény hidegek várhatók.

— Udvarolni ment a varrónőnek és selyemcsempészés gyanújába került. Nagyváradról jelentik: Érdekes selyemcsempészési esetet tárgyalt ma a nagyváradai ítélőtábla: Hönig Ignác nagyváradi kereskedő egy varrónőnek udvarolt, akit július 14-én is felkéréselt. Alig volt a varrónőnél pár percig, mikor egy nő állított be a szobába és egy csomagot hozott, amelyben gyönyörű selymek voltak. A két nő az ablak mellé húzódva beszélgetett pár percig, majd hirtelen kirohantak a szobából, magára hagyva a selymekkel az ámuló Hönigét. A következő pillanatban két gránicsár toppant be a szobába vámosoktól követve, akik lefoglalták a selymet. Hönig Ignácot három havi fogházra ítélte csempészésért, amiből hat hetet ki is töltött, mert rögtön letartóztatták. Felelősség folytán a nagyváradai tábla elé került az ügy, mely szintén bebizonyítottnak vette azt, hogy Hönig selyemcsempész és az udvarló kereskedőt 2 hónapi fogházra ítélte, amelyből leszámitotta a Hönig által eltöltött hat hetet is.

— Földcsuszamlás hét halottal. Berlinből jelentik: Königsbergben a földalatti vasút építésénél földcsuszamlás történt. A szerencsétlenségnek hét munkás esett áldozatul. Megindították a vizsgálatot a felelősség kérdésének megállapítására.

* Eladó forgalmas és jól jövedelmező bodega-étterem. Cim: „Karpatia” Deák Ferenc-utca 36.

— Izgalmasak az amerikai elnökválasztás eseményei. New Jerseyből jelentik: Frank Madningson, a munkáspárt titkára a zelnökválasztási propaganda-körúton a munkáspárt egyik népgyűlésén élesen szembehelyezkedett a republikánusokkal, ami általános feltűnést keltett. Általános volt ugyanis a hiedelem, hogy a munkáspárt titkára az elnökválasztási propagandát az elnökválasztó napot. Madningson a munkanélküliség fokozódása miatt támadta a kormányt. Három millió amerikai munkanélküli tizenöt millió amerikai bizonytalan sorsát jelenti, akik nem tudják, hogy másnap mit fognak enni. Nem szabad megengedni — mondta — hogy a republikánusok továbbra is uralmon maradjanak, mert a munkanélküliség kérdését nem tudják megoldani s ez ha új éra nem jön, sajnos, még fokozódni fog.

— Újabb kísérletek az oceanrepülőstartra. Párisból jelentik: Assolant és Lefevre francia aviatikusok, akik tegnap sikertelen kísérletet tettek az oceanrepülő-startra, ma reggel újra megkísérelték a levegőbe emelkedést a lebourgeti repülőtéren. A repülőgép négyezernégy száz kilogramm benzint visz magával s ötven órás repülésre képes. A két pilóta oceanrepülő kísérletét Lotti gazdag szállótulajdonos finanszírozza aki maga is részt vesz a vállalkozásban. A fiatal ember a start előtt elrejtőzött a gépben, mert attól tartott, hogy szülei keresni fogják a gép startjánál s nem engedik a kockázatos vállalkozásra. Legújabb jelentések szerint a pilóták a start előtt kijelentették, hogy kedvezőtlen idő esetén az Azoroktól Pernambuco irányába fordulnak s azután közbeeső leszállás nélkül igyekeznek New York felé.

— Jubileuma reggelén hivatalában látta szíven magát egy budapesti biztosítási főtisztviselő. Budapestről jelentik: Dr. Somlyai Andor, az Első Magyar Biztosító Társaság főtisztviselője, aki ma töltötte be negyedszázados hivatali működésének évfordulóját, ma reggel hivatalában szívenlőtte magát és meghalt. Kollégái, kik meg akarták ünnepelni 25 éves jubileumát, holtan találták íróasztala mellett. Dr. Somlyai Andort, kit lelkiismeretes tisztviselőnek ismertek, három levelet hagyott hátra, amelyekből azonban nem derült ki öngyilkosságának oka.

Mentőállomások selyemharisnyáknak

Az a veszedelem, mely a szemek felszaladásával a selyemharisnyákat állandóan fenyegeti, arra ösztönzött egy feltalálót, hogy szemfelszedő elmes gépecskét eszeljen ki, mely a harisnyát néhány pillanat alatt sebhegy hátrahagyása nélkül rendbehozza. Mivel azonban a gép megfelelő helyiség nélkül önmagában még nem segíthet a bajokon, egy társaság a találmányt megvette és szept. 1-től kezdve az Észak-amerikai Egyesült Államok valamennyi városában uccai harisnyamentő állomásokat állít fel. Arra számítanak, hogy a harisnyamentő állomásokkal emelkedik majd a finomabb selyemharisnyák fogyasztása, mert a nőknek nem kell majd félteniük, hogy egyetlen felhúzással már is baj történik a drága jöszággal. Az amerikai nők eddig évente 35 millió pár selyemharisnyát vettek 500 millió dollár értékben. Az új géppel ebből mintegy 100 millió dollár lesz megtakarítható. Ha a mentőállomások bevalnak, átjönnek velük Európába is. A gép ismertetése a selyemharisnyák életkorának megtszereződését igéri.

— A Krasszin elindult Amundsen felkutatására. Kingsbayból jelentik: A Krasszin nevű orosz jégtörő, amely Nobille tábornok expedícióját megmentette, tegnap este elindult Amundsen felkutatására. A jégtörő egyelőre Nordland keleti partvidékeit kutatja át ahol az Itália elsodort részeivel eltűnt olasz tagjait válik felfedezni Nobille tábornok balsikerű expedíciójának.

A Korunk szeptemberi száma. A Dienes László szerkesztésében megjelenő Korunk szeptemberi számából a következő cikkeket és írásokat emeljük ki: Ferenczy Sándor: A család alkalmazkodása a gyermekhez. Fábry Zoltán: Ilja Ehrenburg. Salamon László: A hűség átértékelése. Szántó György: Levél a marathoni futás győzteséhez. Balázs Béla: A beszélő film. Horner Miklós: Anglia és a fascizmus külpolitikája. Kemény Gábor: Pintér Jenő irodalomtörténete. Albert Beguin: A modern francia irodalom. Fuld E.: Táplálkozás és dogma. Léderer Ervin: Reklámkor. A szépirodalmi részben Ivan Babel: Jack London és Oszip Dymov novellái, illetve skiccei. Hans Paasche-nak pedig Lukanga Mukara című társadalmi satírája foglal helyet. A Kulturkrönika és Szemle rövidebb cikkein kívül, melyeket Gerő Lajos? Max Brod, Polacsek László Nádass József és mások írtak, még gazdag kulturkrönika rövid hírekben egészíti ki a Korunk új számát. A Korunk havonta jelenik meg 80 oldalon. Előfizetési ár egy évre 360 féltévre 480, negyedévre 250 lej. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Cluj, Str. Besarabia 10.)

Szenzációs rádió-ujdonságok

érkeztek
az

ELECTRIKAHOZ

Cluj, Calea Victoriei 1.
(volt Kossuth Lajos-utca)

«»»

Hangszóró (Lautsprecher)
Lei 920-tól!

Az idegen légió ügynökei tovább dolgoznak Erdélyben

Eltűnt egy kolozsvári fiatalember, kit egy „szerkesztő” hívott magával Amerikába

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 4.) A Mai Világ tud.) Az idegen légió fantasztikus kalandlehetőségei még mindig izgatják a serdülő ifjak kalandvágyát és a légió ügynökei kiknek létezéséről a rendes polgár nem akar tudomást venni, vakmerően kufárkodnak a kezeikbe került fiatal gyermektettekkel.

Kolozsvánt először a tavaly tünetek fel az idegen légió ügynökei, kik több kamaszkorban levő diágyereket csábítottak a légióba. A „Mai Világ” leplezte le akkor a lelkiismeretlen ügynökök munkáját és ennek a cikknek tulajdonítható, hogy S. Gyula kolozsvári hivatalnok és több társa, kik már teljesen utrakészen állottak utolsó pillanatban elállottak szándékuktól. S. Gyulát az eset után még üldözte egy ideig a légió egyik ügynöke, aki csak akkor tűnt el Kolozsvárról, mikor az állambiztonsági hivatalnál feljelentést tettek ellene.

Legutóbbi napokban egyik kalandvágyó gyerek édesatyja egy közismert kolozsvári bankigazgató jött rá utolsó pillanatban az éretlen tervre és megakadályozta annak végrehajtását. A légió ügynökei azonban nem csak diágyerekek között operáltak. Ma délután kétségbeesve megjelent szerkesztőségünkben Róth József Vasut-uccai lakos és azután érdeklődött, hogy nem ismerünk egy szerkesztőt, aki a legutóbbi három hét alatt Kolozsvárról Amerikába vándorolt ki.

Kérdésünkre elmondotta, hogy Márton nevű 16 éves fia, ki Rappaport, majd Simon rézöntőmesterné

műhelyében volt alkalmazva, mint egy három héttel ezelőtt eltűnt. Miután a zömök, jól megtermett erős fiú kissé megkülönböztött szüleiével, az eltűnésnek eleinte nem tulajdonított nagyobb fontosságot, mert azt hitte, hogy a gyermek vidéki rokonaihoz szökött. Lelevezte összes rokonait, de mindenhol azt a választ kapta, hogy a fiú oda nem jött. Tegnap végre némi fény derült Róth Márton eltűnésének körülményeire. Róth Márton 10 éves öccse elmondotta, hogy bátyja eltűnése előtt mondtatta neki, hogy Amerikába fog utazni, honnan sok pénzt küld majd haza. Ezután az eltűnt fiú édesanyjának is eszébe jutott ez a körülmény, aminek eddig nem tulajdonított semmi fontosságot. Az anya visszaemlékezése szerint a fiú eltűnése előtti héten néhányszor arról beszélt, hogy Kolozsváron van egy szerkesztő, aki Amerikába utazik és őt is elviszi magával. Most, hogy eltűnt a fiú, a szerencsétlen szülőknek eszébe jutott ez a körülmény is és szerkesztőséget szerkesztőségre járva egy olyan szerkesztő után kutatnak, ki a legutóbbi három hét lefolyása alatt Amerikába indult.

Ilyen szerkesztő Kolozsváron nincs és minden valószínűség mellett szól, hogy az idegen légió egy ügynöke vitte el magával a jól megtermett erős fiút Amerika ígéréteivel az idegen légióba.

Az eltűnt fiú édesapja a mai nap folyamán a rendőrségnek is bejelentette fia eltűnését.

Ingyen rádiókészülék -- ezer lei

Értéktelen dobozokkal erdélyiek ezreit csapta be egy német cég hirdetések útján

(Cluj-Kolozsvár, szept. 4.) Akár-hogy is forgatjuk a dolgot, mégis csak az álmok beteljesedésének századában élünk. Itt van mindjárt a rádió. Istenem, hát nem nagy ügy az, hogy belefekszem kényelmes bőrfotelbe, egyet fordítok katonaládámnál is kisebb ládikóm csavarjára és már hallom is innen Elátkozottfalváról a császár város Bécs csicsorgó csalogányát, sőt ma-holnap észbontó székeségsége is be-bereménykedhetem rádiómon keresztül... Egy perc... És már Rómában vagyok... Majd Butterflyt hívom cseresznyevirágok meseországából, Japánból, hogy egy szempillantás mulva S. O. S. jeleket vehessek fel valamelyik szerencsétlenül járt Óceán-repülőtől... Remek találmány, remek műelvezet...

Igen ez kortesbeszéd volt a rádió mellett, de nem a berlini E. Grab et Co. Rottloff cég rádiója mellett. Ezt messze kerüljétek drága felebarátaim, ha csak nem akartok úgy járni, mint azok az ezrek, akik a berlini rádiószélhámosok nem is olyan zseniális, de mindenesetre sikerült trükkjének bedültek.

Rádiókészülék ingyen...

Körülbelül két hónap előtt az erdélyi lapokban hatalmas reklám jelent meg, amelyben „Rádiókészülék ingyen” kezdetű kecsgető címmel, nagy német cég reklámciókra és további ajánlás ked-

vért nagyobb mennyiségű elsőrendű rádiófelvételkészüléket, egészen négy lámpásig, ajándékoz szét Romániában. Hangsúlyozza, hogy ezek a készülékek végérvényesen az érdeklődők tulajdonába mennek. Semmiféle kötelezettség nincs fűzve az ajándékhhoz. Csak épp, hogy egészen apró betűkkel odaveti, hogy a költség csomagolás stb. bagatell filléréi az átvevőt terhelik. Az érdeklődők lelkeire kőti végül, hogy pontos címüket okvetlen közöljék postafordultával a következő címmel: Radioversand E. Grab & C. Rottloff Abtg. Berlin, No. 4. Gartenstr. 100.

Neponta százával mennek a rádiót kérő levelek, mindenki siet közölni a németekkel, hogy csak ő érdemes az ingyen rádióra, hogy neki vannak a legnagyobb és szeszektetése és hogy olyan ismeretsége van és olyan népszerű falujában, hogy igazán gondolkodás nélkül csak neki küldheti el ajándékát.

Az udvarias cég nem soká várat magára és a híres német alapossággal postafordultával már expedálja válaszáat is, amelyben négyféle rádióapparátus pompás klisséjét küldi. Mellesleg ugyan-csak német alapossággal megjegyzi, hogy sajnos, Németország megszűnt, tehát a csomagolás, fuvar stb., — ísmét az az ominózus stb. — fájdalom, sajnos és leider 600 azaz hatszáz lejt emészt fel, ami természetesen az ajándékozót nem

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban minden szó 2 lej, vastagabb betűvel szedve 4 lej. A legkisebb apróhirdetés 25 lej. Álláskeresők részére egyszerű hirdetés 20 lej. — Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Varróné, ki női ruha vasalásban teljesen jártas felvétetik „Cristal” kelmefestőgyárban. Jelentkezés csak fél 6—fél 7 óra között délután.

Pótértel pár lépésnyire gyönyörű szép szoba, fürdőszobával; ugyanott irodának vagy orvosi rendelőnek alkalmas három szoba azonnalra kiadó. Bővebbet Mester-ucca (Strada Bob) 2. a házfelügyelőnél. Ébenia fuvola ezüst billentyűkkel, színházi távcső, férfi és női kerékpár, prima állapotban eladó. Cím a kiadóban.

Olcsón eladó nagy telek Szántó-uccába kis családú gazdálkodónak igen alkalmas. Érdeklődni Györgyalvi-ut 23., Lukácsnál.

Pinczehelyiség, száraz, padozva és villanyvilágítással, Széchenyi-tér 6. szám alatt kiadó.

Vegyiruha vasalóné, gyakorlott, ki hasonló üzemben már dolgozott felvétetik „Cristal” kelmefestőgyárban. Jelentkezés csak fél 6—fél 7 óra között délután.

Olcsón eladó szoba-gőzfürdő és boroshordók. Farkas-utca 11. szám.

Vas iratszekrényt

használtat vesszünk. Polyglatt Cluj, Mátyás-utca 1.

HIRDESSZEN A MAI VILÁGBAN

terhelheti. Álláshuzottam leszögezi, hogy reméli, hogy a szerencsés, a ki ezért a csekélységért megkapja majd garantált elsőosztályú rádióját, majd hálás lesz és valóban nagy reklámot csinál majd nekik...

Nézzék, megjött a rádió...

A hatszáz lejek természetesen elmentek. A német cég érveit hatottak és a temérdek „Nagyságos uram”, akikhez kegyes levelét elküldte, mind sietett, rohant a postára a pénzzel... Végre felvirradt a nagy nap a kolozsvári vámnál az áru! Az ezrek egymást gázolták a tülekedésben. Igaz, egy pillanatra meghököltek, amikor kiderült, hogy még 391 lej vámköltség is terheli az ajándékot. De mindegy, megéri. Aztán mindenki hazavonult, mint a karácsonyi gyertyagyújtásnál, körbeállította családját és áhitattal nekifogtak a kicsomagoláshoz.

Az első pillantásra kislát, hogy a rádió nem az, ami a levélben állt, hogy a rádió egy vacak kis vagy mondjuk nagy skatulya, aztán bizgették, mutatták, forgatták és várták, hisz a látszat csalhat, míg a német soha. Könnyörögtek neki, hogy szőlal meg hát rubintos virágom, de a rádió csökönyösen állta az ostromot és úgy hallgatott olyan

templomi csendben, ahogy ők hallgatták volna Párist és Londont rajta keresztül...

Reszling József borbélymester nem szégyelli bevalani, hogy felült...

A rádió hallgatott, az áldozatok szintén és senki nem akadt, aki felpanaszolta volna, hogy „mégis huncut a német”...

Végre is Reszling József kolozsvári borbélymester, aki úgy került a névtelen hősök közé, hogy páciensei szórakoztatására Columbia gramofontól kezdve minden szórakoztatást beszerez üzletébe, felkeresett bennünket és elmondta esetét. Ma aztán újabb tíz panaszt is kaptunk.

A német konzul figyelmébe

Mi egyebet nem tehetünk, mint megírtuk az esetet. Hisszük, hogy a kolozsvári német konzul egyáltalán nem örülhet annak, hogy Greab & Rottloff urak ilyen hírnevet csinálnak a német rádió iparnak és mindent el fog követni, hogy a szélhámos cég ellen nyomban meginduljon az eljárás és a rászédett emberek mintegy egymilliót kitevő kára megtérüljön.

Incze Vilmos.

MEGHIVÓ

Magán, vagy üzleti ügyekbeni utazások alkalmával

Budapesten

a legköllemesebb otthont nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben levő

Grand Hotel

PARK-NAGYSZÁLLODA

Budapest, Baross-tér 10. szám. mert 20 százalék engedményt kap, mint ezen lap előfizetője olcsó szobáinkból, 10 százalék engedményt kap olcsó éttermi árainkból (kitűnő házi konyha).

Öt pengőzt megtakarít autótaxi költséget, mert gyalog járjék egy perc alatt a pályaudvarról nálunk otthon érzi magát.

Elsőrendű kiszolgálás, szigorúan családi jelleg. Saját érdeke ezen előnyök folytán, hogy okvetlen nálunk szálljon meg.

Előzetes szobamegrendelés ajánlatos.

NYOMTATVÁNYT AKAR RENDELNI

Még ma kérjen ajánlatot a

V I A T A

NYOMDAI MÜINTÉZETTŐL (HÖNIG & LEDERER)

hol izléses és olcsó nyomtatvány készül a legrövidebb idő alatt

TELEFONSZÁM 194

KÖZGAZDASÁG

A gazdasági hét Kolozsváron

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 4. Saját tud.) A gazdasági hét Kolozsváron a siker teljes jegyében folyik le. Hétfőn reggel 8 órakor vette kezdetét a Gazdasági Akadémia Dónát ut melletti tábláján, az EGE kiállításán résztvevő cégek tulajdonosai bemutatója.

Elsősorban kell megemlítenünk

a Román Gazdasági Gépkereskedelmi Rt.

által bemutatott Mc. Cormick traktor működését. A cég egy 30 lóerős traktort mutatott be, mely először négy ekés szántást végzett kiváló könnyedséggel húzta meg a 35-40 centiméter mély barázdákat. A Cormick traktor mindazon jó tulajdonságokkal rendelkezik, amely a szántás gyors és precíz elvégzéséhez szükséges. Irányítása nagyobb szakértelmet nem igényel és így bármilyen gépkezelő, aki a benzinmotorhoz valami keveset ért, egy órai magyarázat után önállóan képes az egész szántást ellátni. A motor ellentétben más rendszerű traktorokkal, melyek a gazdasági gépek irányelveivel vannak konstruálva és így nehézkesek, az Mc. Cormick az automobil típus könnyűségét egyesíti magában. A jelenlévő gazdaközönség csodálkozással szemlélte a traktor precíz munkáját. A céget aranyéremmel tüntették ki.

A Román Gazdasági Gépgyár Rt. résztvevett még az EGE kiállításán, golyóscsapágyas acélművek, zajtalan járásu negyvennyolcszor 1225 milliméter dobbszélcséplőgéppel, melyeknek kiválósága eltérőleg minden más cséplőgéptől abban rejlik, hogy a gép egy méterrel hosszabb és így sokkal nagyobb munkát és tökéletesebb tisztítást végez a szemvesztéssel ezáltal a minimálisra tudja redukálni.

Bemutatták a cég egy új „Gazdasági” vetőmagtisztító és kiválasztógépet. A gépnek nemzetgazdasági tekintetben óriási jelentősége van, mert a vetőmagokat fajsúlyuk szerint osztályozza, kiválasztja a sérült és idegen anyagoktól és minden fajsúlyu magvát külön-külön zsákolva ad le. Így képen elérhető, hogy a legnehezebb fajsúlyú, kiváló minőségű vetésre alkalmas magvak teljesen elkülöníthetők a többi könnyű lisztőrlelésre alkalmas magvaktól. A magyar állam felismerve ezen „Gazdasági” vetőmagtisztító gépek hatalmas jelentőségét és olyképen igyekszik a gazdaközönséget támogatni a gép beszerzésére, hogy egyharmad részét az állam az állam magára vállalja és maga fizeti ki a vevő helyett. Nálunk Romániában is szükséges lenne, ha az állam valamiképpen előmozdítaná az ilyen vetőmagtisztító gépek beszerzését, mert ezáltal a vetőmagvak nemesítése és dus hozama állandóan biztosítva volna.

Nagy érdeklődést váltott ki a Román Gazdasági Gépkereskedelmi Rt. malmigépek bemutatója, melyek a malmépítészetben világhírű Első Magyar Gazdasági Gépgyár gyártmányai. Romániában ez a cég építette a temesvári Bega malmot, a nagyváradi László malmot, a zombolyai Henger malmot, a galaci és bukaresti „Moara Steaua”-t. Ezek a malmok pedig külföldi régiókban is versenyképes és kívá-

ló minőségű lisztet állítanak elő és ez a legjobb bizonyítéka annak, hogy a Román Gazdasági Gépkereskedelmi Rt. által képviselt malmigépek egyike a legkiválóbb és legkeresettebb malmépítő gyáraknak.

A tulajdonosok bemutatóján résztvevett még az

Economia Kereskedelmi Rt. Nagyvárad

egy W. D. Hanomag rendszerű 28 lóerős traktorra. A traktor a nehéz talajon szép és szabályos szántást végzett. A gép három ekével először tarlószántást, majd mélyebb szántást mutatott be. A Hanomag traktor legfontosabb előnye a gép olcsósága. Olyan gazdaságokban, ahol a talaj nem túl kötött, a Hanomag traktor kiválóan alkalmas és helyettesíti a legdrágább, nagy lóerejű traktorokat. A nehéz gazdasági viszonyok mellett a gazdaközönség feltűnő érdeklődést mutatott a traktor iránt, az árak meglehetősen konvenabilisak, így a Hanomag traktor a közeljövőben teljesen megfogja hódítani az erdélyi

piacot, mert biztos, teljesítőképessége igen nagy és élettartama föltétlenül felülmúlja más, hasonló típusú és áru traktorokét. Konstruktója oly szerencsésen van megoldva, hogy a gép magába foglalja mindazon modern újításokat, mely hivatva van a traktort megkedveltetni a gazdaközönséggel. Alacsony ára pedig alkalmassá teszi arra, hogy az a középbirtokos osztály is megszerezze, kiknek egy biztos és hosszú élettartamu, minden mezőgazdasági gépi munka elvégzésére megfelelő traktorra van szüksége.

A Hanomag traktort aranyéremmel tüntették ki.

Singer Endre nagyváradi gépipartelep

tulajdonos saját találmányu több országban szabadalmazott lábhajtásos automatikus szövőgépet állított ki. A gép hivatva van az ősrégi fából készült szövőszékeket kiküszöbölni, miután a géppel minden megerősítés nélkül tizenöt-ször nagyobb teljesítményt lehet elérni, mint az eddigi fából készült szövőszékekkel. A gép nem is kerül sokba, sőt a tulajdonos kedvező fizetési feltételeket is nyújt. Ez a szövőszék ép úgy, mint a varrógép, hivatva lesz minden falusi házba, mint közzétűkésleti cikk a falusi nép ruházatához szükséges szövetanyagokat elő-

állítani. Egy ilyen gép ára 30 ezer lej, azonban a fizetési feltételek annyira jutányosak, hogy kisebb gazdák is beszerezhetik. A kiállításon aranyéremmel lett kitüntetve, a bizottság külön elismeréssel adózott a bemutató feltalálóknak.

A nagybányai Phönix vegyészeti gyár szeptember 15-én kezdi meg a termelését. Szeptember 15-én kezdi meg a munkáját Románia legnagyobb vegyipari gyára: a Phönix kén-sav- és vegygyár Rt. Nagybányán. 180.000 négyzetméter területen egyelőre három része készült el a gyárnak, ahol kén-savat, glaubersót termelnek és van egy fémtartalmakat szétválasztó osztály üzem, 450 lóerős villanytelep, tisztviselők és munkások lakóházai, a gépi berendezések mind-mind tökéletesen modernnek. A gyár vezetői Weiser Oszkár, Arthur és Miklós Baró Rudolf igazgatók, ismert mérnökök. Ha a gyár teljes üzemű lesz, 200 munkást foglalkoztat.

Tőkeamatadó bejelentési kötelezettség. A pénzügyminiszter ma körrendeletet bocsátott ki, amelyben meghosszabbította a zerosebb valutájú országoknak fizetendő tőkeamatok adóbejelentéséről szóló deklarációk beadási határidejét október elsejéig.

Az osztrák, a magyar és lengyel cementkártya tárgyalása. Az osztrák cementkártya vezetősége a magyar cementbányákkal tárgyalásokat kezdett, hogy a két ország vállalatainak versenyét kiküszöböljék. Az érdekelt kártyavezetőségek állítólag már megállapodásra jutottak volna és eszerint az osztrák cementgyárak ezután Magyarországra cementet már nem fognak szállítani és viszont. Ebbe az egyezménybe a lengyel cementgyárakat is be fogják vonni.

Az új Bukarest-csarnovitzai gyorsvonat. Bukarestből jelentik: Az új Bukarest-csarnovitzai expresszvonatot, amely 6 órával rövidebb idő alatt fogja megtenni a két város közti távolságot, mint az eddigi gyorsvonat, szeptember 8-án helyezik forgalomba.

Megszökött gabonakereskedő. Tulcából Natalischi gabonakereskedő sokmillió adósság hátragyásával megszökött. Utjára egy 14 éves leányát is magával vitt. Natalischi ellen elrendelték a körözést.

SPORTVILÁG

A Haggibbor szeptember 8 és 9-iki kolozsvári országos ping-pong versenyének feltételei

A kolozsvári újságíróklubban megtartandó verseny iránt már óriási érdeklődés nyilvánul meg. Ezen a versenyen fog eldőlni, hogy kik azok, akik kiküldetésre számíthatnak a jövő évi budapesti világ bajnokságokra.

A verseny feltételei a következők: Csakis az FSSR által affiliált egyesületek versenyzői vehetnek részt a magyar szövetség szabályai szerint.

A II. osztályban csak olyan versenyző indulhat, aki még I. osztályú versenyen nem volt helyezve. Ifjúsági korhatár 18 év. A csapatverseny három csapatokra vonatkozik és egy klub több csapatot is nevezhet.

Nevezési díj Ifjúsági számokra 50, egyes számokra 60, párosban 100 és csapatversenyre 120 lej. A verseny kezdete szeptember 8, szombat délután három óra. Nevezések a Haggibbor címére, a Rador Távirati irodába küldendők, tétük mellékelésével.

A győztesek arany, ezüst és bronz érmekkel lesznek jutalmazva.

REGÉNYEK REGÉNYEI

Szenzációs új, olcsó sorozat. A világirodalom érdekfeszítő, örökértékű könyveinek válogatott sorozata

1. Eugen Sue: Páris mélységei

Három kötet, összesen 664 oldal. Megjelenik szeptember elején.

2. Walter Scott: Quentin Durward

Két kötet, összesen 560 oldal. Megj. szept. végén.

3. Bulwer: Rienzi, az utolsó római tribun

Két kötet, összesen 560 oldal. Megjelenik október elején.

4. Gustav Freytag: Tartozik és követel

Három kötet, összesen 840 oldal. Megjelenik október végén.

A teljes 10 kötet kedvezményes előfizetési árá azonnali megrendelés esetén diszvázonkötésben, dus aranyozással 980.— Lei, szóval egy kötet csak

980.— LEI

A négy mű külön is megrendelhető. Ez esetben egy kötet 100 Lei. Szállítás megjelenés szerint. Előre fizetve franco. Utánvételt kötetenként 8 lei portó.

Tessék a szerződést kitölteni, aláírni és beküldeni!

T. Libraria LEPAGE könyvkereskedés — CLUJ

Megrendelem a Regények Regényei tíz kötetes sorozatot 980 Leiert, utánvételt a megjelenés sorrendjében, a _____ számú köteteket kérem.

Beküldtem _____ hó _____ évi _____ Leit és kérem portómentesen _____

Névalírás _____

Pontos cím _____

M

Fogadjunk...

— Fogadjunk Pancser, el sem hisz, ha mondom, hogy nem értem mi célja volt ennek a berlini kirándulásnak?

— Nézze kérem, a sarli fűszeresnél hallottam ezt a beszélgetést:

„Szóval egy kiló cukrot és négy tojást alarsz hitelbe, kislány, míg a papád hazajön. És hol a mama?”

„Ő most egy másik fűszerüzletben próbálkozik...”

— Nagyon jó. De mit mondhattak a mi kiküldöttünk Németország kérdésére, mikor fizetünk...

— Biztosan jól megfizették, hogy ilyen hamar el is bocsátották őket. De mivel ma példálódzó kedvben vagyok, hát elmondok egy analog esetet:

„Mond meg nekem, János — mondja a tanító az iskolában — mi az a két szó, amit a tanuló leggyakrabban használ?”

„Nem tudom.”

„Nagyon helyes.”

— Szóval a berlini kiküldötték is helyesen megfizették Berlinben arra, hogy mikor fizetünk.

— De miért mentek olyan javaslatokból, amikkel már Londonban tudarcot vallottak?

— Ördöge van magának ma. Erre is tudok egy feleletet:

„Hoztam, mama. És hogy ne morog, hát...”

„Hoztam, maga. És hogy ne mondd, mint a malőr, hogy rosszat hoztam, és azért valamennyit megpróbáltam és mind kifizében elszűntek.”

— Ahá, értem Pancser. Londonban baj volt velük, most Berlinben előre kipróbálták... Hát mondhatjuk, ha nem is el — de felszűntek...

— De hallotta az esetet az ismert temesvári primadonnával?

— Hagyja hallani!

— Hát emlékiratát írja és valaki megkérdezte, hogy szerelmi eseteit szintén mind beleírja?

„Hát mit gondolsz, talán némi mellszobrot fogom magam beállítani...”

— Pancser ur, ezeketán maga is bent lesz az emlékiratban?

— És benne is maradok.

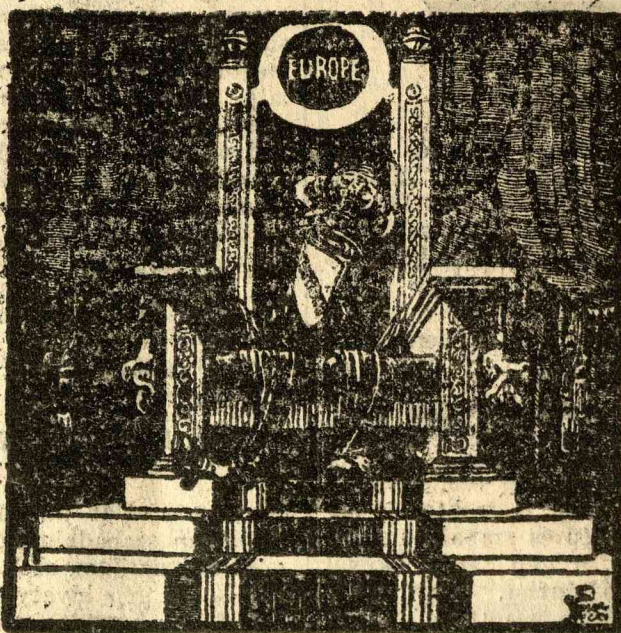
— De Pancser ur, mit bánu a levegőbe?

— Azon gondolkodom, hogy milyen rossz üzletemberek azok ott a Herczeg vegyészeti gyárban. Ha a Mira légfogóval már ezidén kilitanak minden legyet, mit csinálnak jövőre?

— Ez legyen az ő gondjuk, Pancser ur...

— Temetik a nyolc év előtt elhunyt angol tengeralttjáró legénységét Londonból jelentik: Az orosz vizeken nyolc év előtt elhunyt angol tengeralttjáró negyvenkét főnyi legénységét közös sirba fogják temetni, mert annyi idő után nem lehetséges a csonmtaradványokat egyenként elkülöníteni.

Közhírré tétetik...

(Egyik külföldi lapból veszünk az alábbi humoreszket.)

Alulírott értesitem a nyilvános ságot, hogy ügyfelem, Achmed Zogu, királyság nyitására kért és kapott engedélyt. Felkérem tehát az érdekelteket, hogy esetleges kifogásaikat haladéktalanul jelentsék be, ugyisint a régi hitelezőket, akik igényeiket két héten belül bejelenteni tartoznak.

Ezen királyság nyitásával kapcsolatosan nyilvános árlejtést hirdetünk az alábbi szükségelt tárgyakra:

Egy darab erős trónus, uralgás céljainak megfelelő tartós kivitelben.

Egy darab jókarban levő fogar. Egy darab királyi palota, legalább két szobával, konyhával, kamrával, trónteremmel és kamukulccsal.

Két darab testőr, akik az üdvözlésben járatosak, de amellet mint londonerek, etikettmesterek és eszágypucolók is gyakorlattal bírnak.

Az árlejtők komolyság okából két drachmát és három rövidszívat, letétbe helyezni tartoznak.

KILIENCICS NINCICS
ügyvéd és kecsketulajdonos,
Durazzo.

A visszaszerződött Karácsonyi Ily és Solyom Győző debüje a „Cirkuszhercegnő”-ben

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 4. A Mai Világ tud.) A Cirkuszhercegnő ma esti előadásának külön vonzó érdekessége volt, hogy a primadonna szerepben ismét Karácsonyi Ilyt láttuk viszont, aki két év előtt diadalra vitte a nagyszerű Kálmán-operettet, míg a bonviván szerepben a színház új tagja, Solyom Győző debutál.

Karácsonyi Ilyt nem kell bemutatnunk a kolozsvári színházi közönségnek. Két éven át minden nagy operett sikerének oroszlanrésze őt illette. A nagy primadonnák közül való, akik színt és levegőt adnak a színpadnak, akik garadával rendelkeznek mindazon fegyverekkel, amelyek elengedhetetlenek annak, hogy a primadonna hódítson és elragadjon. Visszaszerződése határozottan nagy nyeresége a kolozsvári Magyar Színház fővárosi nézőjü operettgárdájának, mert a nagy énekes operettekre különös interpretátort nem igen találhatott volna a színház. Meleg és megérdemelt sikere volt.

Az új bonvivánról, Solyom Győzőről csak híreink voltak, de azok a legjobbak. Fiatal, szépen énekel, táncol és játszani is nagyon tud. A pécsi színházról egyenesen a Királyhoz szerződött Lázár Ödön igazgató és csak hosszas alkudozás után engedte át egy évre Janovics Jenőnek.

Tegnap esti debüjével az új bonviván határozottan be is váltotta a szerződéséhez fűzött reményeket. Ugy

magánszámaival, különösképen befőjével, mint a Karácsonyi Ilyvel énekel duettjeivel megérdemelt sikere volt.

A szubrettszerepben Betegh Bébi ismét bebizonyította, hogy az elsők közül való, szépen énekel, jó kedvvel játszott és ördögös táncudásával ismét elragadott. Ihász Aladár, Selmeczy Mihály és Leóvey Leó olyan nagyszerű mulattató triász, akiket sok operett-színpad elirigyelhetne tőlünk.

Bár a Cirkuszhercegnőt Kolozsváron már nagyon sokszor játszották, mégis a közönség színlátig megfőltötte a színházat és rendkívül meleg hangulatban sűrűn hívta a lámpák elé a visszaszerződött primadonnát, Karácsonyi Ilyt, Solyom Győzőt, az új bonvivánt, Betegh Bébit és a repriz régi szereplőit is. A zenekart lendülettel a kitűnő Török Emil dirigálta.

SZÍNHÁZI IRODA HIREI

Eva grófnő. Az idei évad első nagy szenzációja az Eva grófnő című új operett-premiérje lesz. Évek hosszú sora óta nem volt magyar operettnek olyan mély hatása, olyan tartós sikere, mint az Eva grófnőnek. Az operett-együttes legkiválóbb tagjai fognak versenyezni a grófnő sikeréért: Karácsonyi Ily a címszerepben, Kondor Ibolyka a Sárka elragadó halás szerepében, Kun Magda az orosz leány szerepében, Solyom

Győző az orosz hadifogságba esett tiszt szerepében, Tompa Béla az itthoni vőlegény szerepében, Ihász Aladár egy furfangos szerelmes fiskális szerepében s a többi szerepekben Leóvey Leó, Selmeczy Mihály. Az Eva grófnő egyelőre négy egymásutáni estére van kitűzve: Szombatra, vasárnapra, hétfőre, keddre s mind a négy előadásra árusítja már a pénztár a jegyeket.

Ma este: Hókuszpókusz. A legszelemesebb ujdonságnak, a Hókuszpókusz-nak lesz ma este a harmadik előadása. Curt Götz Hókuszpókusz-a diadaljal járta be Európa és Amerika minden nagy városát. Magyar nyelvre Karinthy Frigyes fordította.

* HETI MŰSOR

Szerda: Hókuszpókusz. Ujdonság 3. adszor. Napi bérlet 2. szám, A. Szám: 7.)

Csütörtök: Nászéjszaka. (Operette ujdonság, teljesen új szereposztással. Kondor Ibolyka főlépésével. Napi bérlet 2. szám, B. Sorozatszám: 8.)

Péntek: Bizáns. (A nagyon olcsó helyáras klasszikus előadások első estéje.) Mozi helyáras: 50, 40, 30, 20 és 10 lej.

Szombat: Eva grófnő. (Operette ujdonság, elsőszór. Karácsonyi Ily, Kondor Ibolyka, Solyom Győző, Tompa Béla, Ihász Aladár, főlépésével. Première bérlet 2. szám. Sorozatszám 10.)

Vasárnap délután 3 órakor: Májusi muzsika. (Operette ujdonság mozi helyárasokkal: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám 11.)

Vasárnap 6 órakor: Marusja, a kis cselédleány szerencséje. Ujdonság 3. adszor. Szám: 12.

Vasárnap háromnegyed 9 órakor: Eva grófnő. (Operette ujdonság 2. adszor. Napibérlet 2. szám. C. Sorozatszám 13.)

Hétfő: Eva grófnő. (3. adszor. Napi bérlet 3. szám, A. Szám: 14.)

Kedd: Eva grófnő. (4. adszor. Napi bérlet 3. szám, B. Szám: 15.)

Felelős szerkesztő:
SERESS JOZSEF

Nem ujdonság

New-York, London, Paris, Budapest és a világ összes metropolisainak legjobb, legolcsóbb, legeredményesebb hirdető eszköze Kolozsváron is be lett vezetve és ez a

CORVIN

szekevény hirdetői vállalat

30-50 drb. szekevény lesz Cluj legforgalmasabb helyein kifüggesztve.

Kiadóhivatal Cluj, Főter 9. szám

Díjazás 15x8 cm 1 napra 10 lej, 3 napra 20 lej.

Nagyobb és többzori hirdetésnél megfelelő kedvezmény!

* ORVOSI HIR — Dr. Weisz Ráppap Hella orvos, nyári szabadságáról visszatért és fogorvosi rendelőit tovább folytatja. Uránia-palota, II. em. 10-12, 3-5.